

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 17C/72/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114203720
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Patrícia Lučanská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2015:7114203720.3

Rozhodnutie

Okresný súd Košice I samosudkyňou JUDr. Patríciovou Miskolczyovou v právnej veci žalobcu: Rapid life životná poisťovňa, a.s., Garbiarska 2, Košice, IČO: 31 690 904, právne zastúpený: JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Nemcovej 22, Košice, proti žalovanej: T. Á., Z.. XX.X.XXXX, B. B. X, A., právne zastúpenej JUDr. Martinou Gombošovou, advokátkou, Moldavská cesta 6, Košice, v konaní o o zaplatenie 601,08 eur s alternatívou takto

rozhodol:

Konanie v časti prevyšujúcej zaplatenie 601,08 eur **z a s t a v u j e.**

Žalobu **z a m i e t a.**

Žalobca **n e m á** právo na náhradu trov konania a **j e p o v i n n ý** nahradiť žalovanej na účet jej právneho zástupcu trovy konania vo výške 48,23 eur, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Na základe žaloby T. Á. Okresný súd Košice I rozsudkom zo dňa 10.9.2013 sp.zn. 17C/115/2011-330 určil, že poisťný vzťah medzi účastníkmi konania vyplývajúci zo zmluvy o poistení osôb č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.1.1998 trvá a účastníci sú touto zmluvou o poistení viazaní, žalovanú Rapid life životnú poisťovňu, a.s., zaviazal k náhrade trov konania žalobkyni na účet jej právneho zástupcu vo výške 625,21 eur a vzájomný návrh súd vylúčil na samostatné konanie.

Uvedený vzájomný návrh (tak ho označila samotná poisťovňa) bol podaný dňa 16.10.2012 v znení: Určuje, že poisťný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným podľa poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.1.1998 trvá a žalobkyňa má voči žalovanej právo na poistnú sumu pre prípad dožitia sa konca poistenia vo výške 2.201,58 eur po započítaní pohľadávky žalovaného vo výške 601,08 eur, t.j. celkom vo výške 1.600,50 eur, ktorá poistno-matematicky zodpovedá výške poistného skutočne uhradeného žalobkyňou žalovanému.

alebo pre prípad, že súd prvý petit zamietne, aby rozhodol takto:

Určuje, že poisťný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným podľa poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 31.1.1998 v časti poistenia rizika smrti trvá a v časti poistenia dožitia sa konca poistenia zanikol.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 891,72 eur, ktoré poistno-matematicky zodpovedá časti poisteného uhradeného žalobkyňou za poistenie rizika dožitia sa konca poistenia a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

alebo pre prípad, že súd prv a, druhý petit zamietne, aby rozhodol takto:

Žalobu zo dňa 4.5.2011 zamietla.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom zo dňa 14.11.2013 pod č. k. 5Co/44/2013-431 rozhodol o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice I č. k. 17C/115/2011-330 z 16.10.2012 tak, že potvrdil rozsudok okrem výroku, že poisťný vzťah medzi účastníkmi trvá a vo výroku o vylúčení vzájomného návrhu na samostatné konanie, odmietol odvolanie proti výroku o vylúčení vzájomného návrhu na

samostatné konanie, zmenil rozsudok v časti týkajúcej sa zamietnutia žaloby žalobcu o určenie trvania poistného vzťahu tak, že žalobu v uvedenej časti zamietla a potvrdil prisúdenie trov konania právnomu zástupcovi žalobcu vo výške 706,67 eur.

Predmetom tohto konania bol teda uvedený vylúčený vzájomný návrh. Tým, že súd právoplatne rozhodol, že vzájomný návrh sa vylučuje na samostatné konanie, uvedené právo uplatňované žalobcom (poisťovňou) už nemá povahu vzájomného návrhu (4 Obo 70/2011). Na výzvu súdu, aby žalobca (poisťovňa) presne špecifikoval, o čom má súd rozhodnúť (keďže časť jeho petitov bola totožná s pôvodným návrhom druhej strany resp. sa v ňom ukladala povinnosť jemu samotnému), žalobca uviedol, že pôvodne šlo o faktickú kompenzačnú námietku podľa § 98 O.s.p., ktorá spočíva v uplatnení si dlžného minulého poistného vo výške 14.108,- Sk (601,07 eur), ktoré mu mala X.. Á. podľa správnych matematicko-poistných vzorcov zaplatiť, pretože menovaná mal správne platiť namiesto mesačného poistného vo výške 360,- Sk (11,94 eur) mesačnú výšku poistného v sume 531,- Sk (17,62 eur). Táto skutočnosť je dokázaná v spise Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 17C/115/2011 sa nachádzajúcim listinným dôkazom odporcu - listom zo dňa 15.05.2008 nazvaným Prepočet a zvýšenie poistného k poistnému produktu UDP-K - odpoveď.

V tej súvislosti súd uvádza, že predmetom konania sp.zn. 17C/115/2011 bol určenie, či poistný vzťah medzi účastníkmi konania vyplývajúci zo zmluvy o poistení osôb č. XXXXXXXXXX zo dňa 30.1.1998 trvá a či účastníci sú touto zmluvou o poistení viazaní, teda predmetom konania nebol žiaden nárok T. Á. o zaplatenie finančnej sumy, preto uplatnený nárok žalovanej poisťovne nebolo možné považovať za kompenzačnú námietku, ale za vzájomný návrh. Zároveň sa poisťovňa domáhala aj eventuálnych určovacích výrokov, preto pokiaľ súdu podaním zo dňa 24.8.2015 "upresnil", že si nárokuje uplatnenie dlžného minulého poistného vo výške 601,07 eur, súd posúdil jeho podanie podľa obsahu ako čiastočné späťvzatie návrhu v časti prevyšujúcej zaplatenie 601,08 eur.

Podľa ust. § 96 ods. 1 až 3 O.s.p. navrhovateľ môže vziať počas konania späť návrh na jeho začatie a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní. Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Nakoľko žalobca zobral návrh na začatie konania v časti späť, súd v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením konanie v späťvzatej časti zastavil.

Ďalej poisťovňa v konaní uviedla, že X.. Á. v pôvodnom súdnom konaní 17C/115/2011 oprela svoj nárok na určenie s poukazom na bezvýhradnú aplikáciu zásady, že zmluvy sa majú plniť. Zásada, že zmluvy sa majú plniť, nie je absolútna a má svoje obmedzenia. Podstatná zmena vonkajších, zmluvnými stranami neovplyvniteľných okolností, o ktorej sa zmluvné strany dozvedia počas trvania zmluvného vzťahu, ak má vplyv na obsah záväzkového vzťahu, spôsobuje narušenie prirodzenej spravodlivosti medzi zmluvnými stranami a dopadá obzvlášť ťaživo na jednu zo zmluvných strán, je okolnosťou, s ktorou je možné spojiť prelomenie zásady pacta sunt servanda v podobe následnej úpravy zmluvného záväzku alebo jeho zániku. Zmienené princípy riešia aj situáciu, ak cenu služby v zmluve určí tretí subjekt, teda obdobu skutkového stavu, v akom sa v dôsledku regulácie z roku 1995 ocitla žalovaná. Bolo povinnosťou súdov vykladať vnútroštátne právo eurokonformne tak, že pokiaľ vnútroštátne právo neobsahuje príliehavé právne riešenie, teda ak ide o medzeru vo vnútroštátnom práve a takýto interpretačný problém riešiť výkladom za pomoci aplikovania práva Európskej únie a najmä tzv. Princípov európskeho zmluvného práva. Poisťovňa predložila dovolaciemu súdu na podporu svojej argumentácie aj novozískaný listinný dôkaz, a to list Národnej banky Slovenska č. ODT-13070/2013 z 02.12.2013, z obsahu ktorého plynie, že "kalkulácie a sadzby poistného poistenia UDP-K bolo odsúhlasené Ministerstvom financií SR v rámci povoľovacieho konania a po vydaní povolenia sa tak stali pre poisťovňu záväznými". Z uvedeného plynie, že sa od počiatku nesprávnych kalkulácií a sadzieb poistenia UDP-K nemohla počas podnikania v rokoch 1995 - 2008 odchyliť. Z obsahu tohto listinného dôkazu vyplynulo, že v dôsledku Protokolu č. ODO-12990/2007 z 29.07.2007 "sa stalo rozhodnutie MF SR vo vzťahu k poisteniu UDP-K materiálne neplatným", i keď formálne NBS ani jej právny predchodca nevydali žiadne osobitné rozhodnutie, ktorým by sa menilo alebo rušilo rozhodnutie MF SR z roku

1995 vo vzťahu k poisteniu sadzby UDP-K. Vo svetle tohto listinného dôkazu je zrejmé, že skutkový stav prípadu sa vyvíjal značne odlišne od toho, ako to ustálil prvostupňový a následne i odvolací súd. Protokolom z roku 2007 príslušný orgán štátu konštatoval nesprávnosť v kalkuláciách a sadzbách poistenia UDP-K, čím "materiálne zneplatnil", teda fakticky materiálne zrušil v rozhodnutí z roku 1995 povolené a predtým pre žalovanú záväznú kalkuláciu a sadzby poistenia UDP-K. Priložený listinný dôkaz preukazuje, že v roku 2007 resp. 2008 nastali také od vôle zmluvných strán nezávislé okolnosti, ktoré odôvodňovali špecifický prístup poisťovne k poistnej zmluve uzavretej s p. Á.. Boli teda týmto naplnené všetky skutkové zvláštnosti prípadu, s ktorými Princípy európskeho zmluvného práva (PECL) podľa rozhodnutia Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-1/06 "spoločný základ zmluvného práva členských štátov EÚ" spájali výnimočnú možnosť po neúspešnom rokovaní o zmene obsahu poistnej zmluvy pristúpiť až k jej zániku resp. k revízii kalkulácií a sadzieb poistného tak, aby zmluvný vzťah pokračoval v súlade so správnymi kalkuláciami a sadzbami poistenia UDP-K.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom listinných dôkazov obsiahnutých v spise tunajšieho súdu sp.zn. 17C/115/2011 a zistil nasledovný skutkový stav veci:

Žalovaná - X.. Á. ako poistník a poistená zároveň uzavrela dňa 30.1.1998 so žalobcom ako poistiteľom poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX produkt UDP-K, v ktorej boli dojednané: dátum začiatku poistenia 31.1.1998, dátum konca poistenia 31.1.2013, doba platenia poistného 10 rokov, poistná doba 15 rokov, mesačné poistné 241 Sk, poistná suma pre prípad smrti 35.000, pre prípad dožitia 52.846 Sk. V zmluve bolo uvedené, že pre toto poistenie platia ustanovenia Občianskeho zákonníka a Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie PČSP a.s. Košice. Podľa platobného kalendára pre poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX s účinnosťou od 31.7.2001 bolo dojednané mesačné poistné vo výške 360 eur a podľa listov žalovanej zo 6.5.2008, 9.6.2008, 2.7.2008 a 17.7.2010 bola dojednaná k uvedenému mesačnému poistnému poistná suma pre prípad dožitia 66.325 Sk a podľa listu žalovanej z 9.6.2008 poistná suma pre prípad smrti vo výške 45.000 Sk.

Listom nazvaným ako Prepočet a zvýšenie poistného k poistnému produktu UDP - K žalobca oznámil žalovanej, že nakoľko došlo k zisteniu, že kalkulované poistné nezohľadňuje všetky záväzky z jeho poistenia a z čoho vyplynulo, že inkasované poistné bolo a je nižšie ako má byť podľa príslušných poistno-matematických metód a postupov, žalobcovi predkladá tri alternatívy ako postupovať v zmluvnom vzťahu a to: alternatíva a) zachovať pôvodnú faktickú výšku poistného bez zvyšovania v dôsledku spätného poistno-matematického prepočtu s tým, že rozdiel medzi nanovo stanoveným prepočítaným poistným a pôvodne stanoveným poistným sa môže vysporiadať poisťovňou metódou a postupom určeným poisťovňou, t.j. nezvyšovanie poistného; alternatíva b) udelenie súhlasu s dopočítaním poistného a s jeho ďalším zvýšením podľa metodiky stanovenej NBS; alternatíva c) neudelenie súhlasu s dopočítaním poistného ani s postupom podľa písm. a) a po ukončení poistenia žiadosť o zaslanie odkupnej hodnoty stanovenej a vypočítanej poisťovňou k 15.5.2008 po odpočítaní dlžného poistného podľa metodiky NBS najneskôr do 90 dní od 15.5.2008.

Žalovaná spolu s manželom naň reagovali listom zo dňa 6.5.2008 tak, že nesúhlasia s ani jednou z ponúknutých alternatív a trvajú na zachovaní pôvodných zmlúv vrátane pôvodných Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenia.

Listom zo dňa 15.5.2008 - Prepočet a zvýšenie poistného k poistnému produktu UDP-K - odpoveď žalobca vyčíslil jednotlivé alternatívy konkrétnymi sumami, t.j. a) poistné 360 Sk, poistná suma na smrť 45.000 Sk a na dožitie 66.325 Sk, b) poistné 531 Sk, poistná suma na smrť 45.000 Sk a na dožitie 66.325 Sk, dlžné poistné 18.108 Sk a c) odkupná hodnota k výplate 26.763 Sk.

Listom zo dňa 9.6.2008 žalovaná s manželom žalobcovi opätovne oznámila, že trvá na svojom stanovisku, na zachovaní pôvodných zmlúv vrátane pôvodných Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenia, že žalobca nemôže bezdôvodne jednostranne vypovedať alebo zrušiť právny vzťah bez súhlasu druhej strany, že žalovaná poistné podmienky neporušila a to isté očakáva aj od poisťovne.

Listom zo dňa 20.6.2008 žalobca oznámil žalovanej, že dňa 16.5.2008 o 00,00 hod. došlo na základe ustanovení Občianskeho zákonníka v nadväznosti na list poisťovne o prepočte pri produkte UDP-K ku zrušeniu poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX a to s výplatou odkupnej hodnoty podľa § 788 ods. 2 písm. f) Občianskeho zákonníka. Ďalej oznámil, že týmto okamihom došlo k zániku poistenia v zmysle čl. 11 ods.

2 Všeobecných poisťných podmienok pre životné poistenie PČSP Rapid, a.s. s tým, že poisťné udalosti, ktoré nastanú po tomto termíne, nie sú už touto poisťnou zmluvou kryté. Konečný stav finančného plnenia poisťnej zmluvy je odbytné vo výške 26.864 Sk.

Listom zo dňa 2.7.2008 žalovaná s manželom napísala žalobcovi sťažnosť pre neodôvodnený a jednostranný postup, ktorým zrušil poisťné zmluvy a listom zo dňa 27.11.2008 sťažnosť č. 2 - výzvu na mimosúdnu dohodu. Podľa výpisov z účtu žalovanej, žalovaná riadne uhradzovala dojednané poisťné až do októbra 2009.

Podľa tlačovej správy NBS z 22.5.2008 NBS neuložila žalobcovi zvýšiť poisťné produktu UDP-K.

Kalkulácia poisťného, bola schválená pred uzavretím poisťnej zmluvy, a odsúhlasená dozorujúcim orgánom pre poisťovne dňa 30.5.1995, v tom čase Ministerstvom financií SR. Dňa 18.2.2003 bol vykonaný dohľad nad činnosťou poisťovne, ktorý bol zavŕšený protokolom Úradu pre finančný trh, ktorý nezistil žiadne pochybenia v kalkúlácii poisťnej sadzby UDP-K, ani iných produktov. Na základe dohľadu vykonávaného NBS v období od 30.4.2007 do 21.2.2008 táto však konštatovala nedostatky v kalkulačných vzorcoch NBS listom č. ODO 2262/2008 zo dňa 15.2.2008 a určila lehoty, v ktorých je žalobca povinný prijať a splniť opatrenia na odstránení a nápravu zistených nedostatkov najneskôr do 30.4.2008.

V protokole NBS z dohľadu vykonaného u žalobcu od 30.4.2007 do 5.9.2007 bolo konštatované, že kalkulačné vzorce nie sú v súlade s poisťno-matematickými metódami na výpočet poisťného a technických rezerv a kalkulačné vzorce niektorých produktov nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa žalovaný zaväzuje plniť v prípade nastania poisťnej udalosti. Skupina dohľadu na danú skutočnosť upozornila zástupcov poisťovne. K tomu zástupcovia žalobcu uviedli, že ich informačný systém používa na výpočet poisťného a technických rezerv správne matematické metódy, ktoré sú zohľadnením všetkých záväzkov voči poisteným. Skupine dohľadu algoritmus výpočtu technických rezerv v informačnom systéme PČSP a.s. nebol sprístupnený, a teda nebolo možné overiť správnosť tohto algoritmu.

Listom NBS z 15.2.2008 boli určené a oznámené lehoty žalobcovi na prijatie a splnenie opatrení na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri dohľade a na predloženie písomných správ o tom, a to do 10 pracovných dní od doručenia tohto listu, prijať opatrenia na odstránenie a nápravu nedostatkov uvedených v protokole z dohľadu vykonaného v PČSP Rapid a.s., predovšetkým nedostatkov zistených v oblasti nedostatočnosti technických rezerv, a to do 31.3.2008 prijať opatrenia na nápravu nedostatkov, do 10.4.2008 predložiť NBS správu o splnení prijatých opatrení. Uvedené lehoty boli predĺžené listom z 18.3.2008 a to nasledovne do 10.4.2008, 30.4.2008 a 12.5.2008.

V notárskej zápisnici N 29/2008, Nz 23331/2008 NCR1s 23161/2008 zo dňa 2.6.2008 je uvedené, že hlavným problémom medzi dohľadom a PČSP Rapid a.s. je otázka kalkulácie poisťného a nadväzne otázka tvorby technických rezerv. Poisťné bolo poisťovňou vypočítané poisťnou udalosťou na smrť, pričom správne malo byť počítané z vyššej poisťnej sumy na dožitie pri produkte s názvom UDP-K a to je chybné z poisťno-matematického pohľadu. Ide o nízke nesprávne kalkulované poisťné pri produkte UDP-K.

V znaleckom posudku č. 4/2008 v bode 2.4.1 vyhotoveného AUDIT-POL s.r.o. je uvedené, že porovnaním s hodnotou technickej rezervy na životné poistenie vo výške 584.961 tis. Sk uvedenej v hlavnej účtovnej knihe PČSP zostavenej k 31.3.2007 skupina dohľadu identifikovala nedostatočnosť vytvorenej technickej rezervy na životné poistenie PČSP k uvedenému dňu vo výške minimálne 318.501 tis. Sk. Ďalej sa v znaleckom posudku v bode 2.5 uvádza, že možno uviesť, že v priebehu rozhodného obdobia nedošlo v PČSP k vzniku skutočnej škody v dôsledku nesprávneho určenia výšky poisťného v produkte UDPK, ale poisťovní ušiel zisk ako rozdiel medzi pôvodným predpisom poisťného v produkte UDP-K a novým predpisom poisťného a tiež zisk z disponibilného kapitálu, ktorý bolo možné použiť na nákup štátnych dlhopisov.

Zo zápisnice tunajšieho súdu 19C/258/2008 zo dňa 1.2.2010 (ooboznamovanej v konaní 17C/72/2014 a uvedenej v rozsudku) súd zistil, že generálny riaditeľ žalobcu - JUDr. Jaroslav Škapinec vypovedal, že v prípade produktu U-DKP bol poisťný vzorec pre žalovaného záväzný a schválený od roku

1995, s tým, že tento vzorec schválilo Ministerstvo financií, po tom, čo ho schválilo, ho vynucovalo. Prekontrolovalo ho roku 1999, konštatovalo, že tento prepočet je správny. Zmena nastala až v roku v roku 2007 pod vplyvom úkonov NBS. NBS ako právny nástupca Ministerstva financií odmietala rešpektovať predošlé rozhodnutie, ktoré bolo záväzné pre ňu aj pre žalovaného, v prípade produktu U-DKP v protokole konštatovala nedostatok v tom, že kalkulácia poistného nezohľadňuje všetky záväzky z poistenia, konkrétne, že nezohľadňuje jeden z troch možných alternatívnych záväzkov, to jest nárok na možnú poistnú sumu v prípade dožitia sa konca poistenia. Občiansky zákonník pripúšťa, že pokiaľ dôjde k chybe v písaní alebo počítaní, túto chybu opraviť, za predpokladu, že význam právneho úkonu je nepochybný. Význam tohto úkonu sme vyhodnotili ako nepochybný v tom, že bez pochybností išlo o poistnú zmluvu za určité poistné pri nárokoch - poistná suma pre prípad smrti alebo dožitia. Vzhľadom na túto možnosť opravy chyby v písaní resp. v počítaní mohol žalovaný teoreticky byť oprávnený opraviť tento poistný nárok pre prípad smrti alebo dožitia. Avšak v tejto situácii, do ktorej dostal, to nebolo možné, pretože aj napriek tomu by nevyhovelo opatreniu NBS, ktorým žalovanému nariadila splniť opatrenia na odstránenie nedostatkov. Z uvedeného dôvodu dňa 22.4.2008 oslovil žalobca klientov, ktorých sa chyba v kalkulácii týkala, s návrhmi 3 možných alternatív. V alternatíve A im ponúkol pre prípad dožitia sa nejakého roku v budúcnosti, zníženie poistnej sumy adekvátne matematicky, podľa prepočtu. V alternatíve B im ponúkol zvýšenie poistného tak, aby to zodpovedalo tej výslednej sume pre prípad dožitia, V alternatíve C bola možnosť ukončiť poistenie s tým, čo vlastne klientovi z toho poistenia podľa zmluvy patrí, t.j. výplatu odkúpenej hodnoty. Na tieto 3 alternatívy poistení nereagovali, z uvedeného dôvodu s nimi poisťovňa ukončila poistenie, pretože došlo k podstatnej zmene pomerov, v ktorej bola poisťovňa označovaný za porušovateľa zákona o poisťovníctve, preto v takomto poistení nemohol zotrvať. Ani poisťovňa nebola spokojná s rozhodnutím NBS alebo s úkonmi, ktoré NBS vykonala, preto podrobila verifikácii ústavnosť výkonu kompetencie v oblasti dohľadu, vzhľadom na to, že pokiaľ ten dohľad bol vykonávaný nie v súlade s Ústavou, aj všetky ich rozhodnutia a opatrenia, ktorými boli uložené povinnosti, by mali byť v rozpore s Ústavou. Napokon Okresný súd v Bratislave vec postúpil Ústavnému súdu na rozhodnutie. Kalkulačné vzorce produktu U-DKP boli rovnaké ako v prípade určitého produktu Slovenskej poisťovne, Slovenská poisťovňa si to mohla pri privatizácii vykompenzovať z privatizačnej ceny. Ten vzorec bol v tom čase jednoducho zo socializmu prevzatý. V roku 2008 NBS pochybila v tom, že nerešpektovala prezumpciu správnosti nezmeniteľného rozhodnutia vydaného v roku 1995, ktorým je ako právny nástupca Ministerstva financií viazaná. Nakoľko v časti nároku na dožitie nie je poistná suma žalobcov zaslúžená poistným, žalovaný musel poistenie ukončiť. Poistení si zaslúžia len toľko, koľko si predplatili v poistnom, tak to v oblasti poisťovníctva funguje. Preto poisťovňa v zmysle § 853 a analogicky podľa § 50a Obč. zákonníka poistenie ukončila. Podľa správneho vzorca kalkulačného vzorca produktu U-DKP poistné uhrádzané poistenými by nepostačovalo na poistnú sumu pre prípad dožitia tak, ako bola pôvodne vypísaná v poistnej zmluve.

Podľa čl. 1 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie, schválené Ministerstvom financií SR pre poistné zmluvy uzavreté od 1.6.1995 (ďalej len "VPP"), poistné plnenie je dohodnutá suma alebo dôchodok, ktoré sú podľa poistnej zmluvy poskytnuté poistiteľom v prípade poistnej udalosti. Podľa čl. 3 bodu 2 VPP, poistná zmluva je uzavretá podpísaním zmluvnými stranami. U zmlúv, u ktorých sa nevyžaduje písomná forma, je poistná zmluva uzavretá zaplatením poistného. Podľa čl. 5 bodu 1 VPP, ak poisťovňa v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka odmietne plniť pre vedomé porušenie povinnosti pravdivo a úplne odpovedať na písomné dotazy poisťovne, poistenie zanikne dňom odmietnutia plnenia. Zaplatené bežné poistné poisťovňa nevracia, z jednorazového vráti iba zostávajúcu nespotrebovanú časť. Podľa čl. 5 bodu 2 VPP, ak odstúpi poisťovňa od poistnej zmluvy z dôvodu vedome nepravdivého a neúplného zodpovedania dotazov, pričom pri ich pravdivom zodpovedaní by zmluvu neuzavrela, vráti poistníkov zaplatené poistné znížené o náklady, ktoré jej vznikli s uzavretím poistnej zmluvy. Poistník je povinný vrátiť poisťovni to, čo z poistenia plnila. Podľa čl. 11 ods. 2 Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie PČSP Rapid a.s. poistenie je zrušené nasledujúci deň, keď poisťovňa žiadosť poistníka obdržala. Ak poistník uvedie v žiadosti neskorší dátum, ku ktorému má byť poistenie s výplatom odbavného zrušené, zruší sa poistenie k tomuto dátumu. Podľa čl. 13 bodu 1 VPP, poistnou udalosťou v životných poisteniach môže byť: smrť poistného, dožitie poisteného dňa dojednaného v poistnej zmluve, plná invalidita poisteného, ku ktorej dôjde počas trvania poistenia. Podľa čl. 16 bod 1 VPP, z poistenia pre prípad smrti alebo dožitia je poisťovňa povinná vyplatiť dojednanú poistnú sumu ak poistený zomrie v dobe trvania poistenia, alebo ak sa poistný dožije dňa dojednaného v poistnej zmluve.

V odpovedi sp.zn. ODT-7467/2012 z 30.7.2012 na žiadosť o informáciu P.. E. Ž. NBS uviedla, že pri výkone dohľadu nad poskytovateľmi poistenia prepočítava prostredníctvom svojich pracovníkov správnosť kalkulácií jednotlivých poistení s využitím metód a princípov poistnej matematiky a štatistiky, čím je možné zistiť, či je poistenie ekonomicky reálne. Významným ukazovateľom ekonomickej reálnosti niektorých typov poistení sú tzv. technické rezervy, ktoré poisťovne vytvárajú taktiež podľa špecifických poistno-matematických vzorcov. Orgán štátneho dozoru nad poisťovníctvom kalkulácie a sadzby poistného po zistení, že sú poistno-matematicky správne, schválil, čím sa stali pre poskytovateľa poistného záväznými a boli tak zárukou bezpečného fungovania poisťovne. Dodržiavanie schválených kalkulácií a sadzieb poistného bolo predmetom pravidelnej kontroly orgánu štátneho dozoru nad poisťovníctvom. Postupnou harmonizáciou právnych predpisov Slovenskej republiky s komunitárnym právom bol slovenský poistný trh plne liberalizovaný (najmä zásadnou rekodifikáciou práva poistného trhu vykonanú zákonom č. 95/2000 Z.z.) a orgán dohľadu už nemá právomoc schvaľovať sadzby poistného, či všeobecné poistné podmienky. Sadzby poistného sú tak v súčasnosti predmetom voľnej hospodárskej súťaže. Cieľom dohľadu nad finančným trhom, ktorý vykonáva NBS je prispievať k stabilite finančného trhu (aj poistného trhu ako jeho súčasťou) a k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania jeho dôveryhodnosti, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže

Podľa odpovede NBS sp. zn. ODT-42912012 zo dňa 25.4.2012 na žiadosť Okresného súdu Bratislava IV nesprávnym poistno-matematickým postupom poisťovne Rapid v produktoch UDP-K a Kapitál sa poisťovňa vystavovala riziku, že v prípade dožitia sa poisteného konca poistnej doby nebude mať dostatok finančných prostriedkov na výplatu dojednanej poistnej sumy na dožitie, preto bolo potrebné revidovať, nesprávne kalkulácie prepočítať a podľa prepočtu prijať opatrenia, ktoré by odvrátili riziko nesprávnej tvorby technickej rezervy na životné poistenie. NBS nikdy explicitne neuložila poisťovní Rapid povinnosť prepočítať výšku poistného pri všetkých existujúcich poistných zmluvách, nešpecifikovala postup, akým možno nedostatky odstrániť. Poisťovňa Rapid sa so zisteným nedostatkom mohla vyporiadať napr. zmenou zmluvných záväzkov - so súhlasom oboch zmluvných strán, ďalšou možnosťou bol prevod dotknutých zmlúv na inú poisťovňu alebo prefinancovanie nesprávne nakalkulovaných produktov z vlastných zdrojov za cenu straty. Obdobne sa NBS vyjadrila na žiadosť Krajského súdu v Bratislave v odpovedi sp.zn. ODT-1355/2012 zo dňa 8.2.2012.

Súd konštatuje, že Najvyšší súd SR rozhodnutím zo dňa 29.4.2015 sp.zn. 6Cdo/159/2014 dovolanie poisťovne voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 14.11.2013 sp.zn. 5Co/44/2013-431 odmietol.

Podľa § 788 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, poistnou zmluvou sa poistiteľ zaväzuje poskytnúť v dojednanom rozsahu plnenie, ak nastane náhodná udalosť v zmluve bližšie označená a fyzická alebo právnická osoba, ktorá s poistiteľom poistnú zmluvu uzavrela, je povinná platiť poistné.

Podľa § 788 ods. 2 Občianskeho zákonníka, poistná zmluva obsahuje najmä a) výšku poistnej sumy, v prípade poistenia osôb výšku zaručenej poistnej sumy, b) výšku poistného, jeho splatnosť a či ide o jednorazové poistné alebo bežné poistné, c) poistnú dobu, d) údaj o tom, či je dohodnuté, že v prípade poistenia osôb sa bude oprávnená osoba podieľať na výnosoch poisťovateľa a akým spôsobom, e) práva a povinnosti poisťovateľa, poisteného a toho, kto s poisťovateľom uzatvára poistnú zmluvu, f) výšku odkupnej hodnoty, ktorú poisťovateľ vyplatí v prípade poistenia osôb pri predčasnom ukončení poistenia.

Podľa § 788 ods. 3 Občianskeho zákonníka, súčasťou poistnej zmluvy sú všeobecné poistné podmienky poistiteľa (poistné podmienky), na ktoré sa poistná zmluva odvoláva a ktoré sú k nej pripojené alebo boli pred uzavretím zmluvy tomu, kto s poistiteľom zmluvu uzavrel, oznámené.

Podľa § 790 písm. b) Občianskeho zákonníka, poistiť možno najmä fyzickú osobu pre prípad jej telesného poškodenia, smrti, dožitia sa určitého veku alebo pre prípad inej poistnej udalosti (poistenie osôb).

V zmysle čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, únia v snahe podporiť záujmy spotrebiteľov a zabezpečiť vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov prispieva k ochrane ich zdravia, bezpečnosti a

hospodárskych záujmov spotrebiteľov, ako aj k podpore ich práva na informácie, osvetu a vytváranie združení na ochranu ich záujmov.

Podľa článku 6 bod 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 488 Občianskeho zákonníka, záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť plniť záväzok.

Podľa § 493 Občianskeho zákonníka, záväzkový vzťah nemožno meniť bez súhlasu jeho strán, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 570 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak sa veriteľ dohodne s dlžníkom, že doterajší záväzok sa nahrádza novým záväzkom, doterajší záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť nový záväzok.

Podľa § 570 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak sa nahrádza záväzok zriadený písomnou formou, musí sa dohoda o zriadení nového záväzku uzavrieť písomne.

Podľa § 572 ods. 2 Občianskeho zákonníka, strany sa môžu dohodnúť, že nespĺnený záväzok alebo jeho časť sa zrušuje bez toho, aby vznikol nový záväzok. Ak z dohody nevyplýva niečo iné, zrušovaný záväzok zaniká, keď návrh na jeho zrušenie prijala druhá strana.

Podľa § 572 ods. 3 Občianskeho zákonníka, dohoda o zrušení záväzku sa musí uzavrieť písomne, ak sa zrušuje záväzok dojednaný písomne.

Podľa § 574 ods. 1 Občianskeho zákonníka, veriteľ sa môže s dlžníkom dohodnúť, že sa vzdáva svojho práva alebo že dlh odpúšťa; táto dohoda musí byť uzavretá písomne.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 37 ods. 3 Občianskeho zákonníka, právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 4/1991 Zb. o poisťovníctve, na vznik poisťovne a podnikanie v poisťovníctve, ako aj na zmenu predmetu činnosti poisťovne a jej zlúčenie alebo splynutie s inou právnickou osobou je potrebné povolenie, ktoré udeľuje na základe žiadosti dozorný orgán. O žiadosti rozhodne dozorný orgán najneskôr do troch mesiacov po jej predložení. Poisťovňa sa zapisuje do obchodného registra.

Podľa § 12 ods. 1 až 3 cit. zák. všeobecné poisťné podmienky obsahujú najmä vymedzenie udalosti, z ktorej vzniká povinnosť poskytnúť plnenie (poisťná udalosť) a kedy táto povinnosť nevzniká, rozsah a splatnosť poisťného plnenia, ustanovenie povinnosti platiť poisťné a jeho výšku, ako aj poisťné obdobie, čas platnosti poisťnej zmluvy a princípy, podľa ktorých sa poistení budú podieľať na prebytkoch poisťného. Osobitné poisťné podmienky sú poisťné podmienky, ktoré sa odchyľujú od všeobecných poisťných podmienok alebo ich dopĺňajú a ktoré sa majú používať pre určité skupiny poisťných zmlúv.

Poisťovňa predkladá poistné podmienky podľa odsekov 1 a 2 a ich zmeny na schválenie dozornému orgánu. O žiadosti dozorný orgán rozhodne najneskôr do troch mesiacov po jej predložení.

Podľa § 14a ods. 1 a 2 cit. zákona platobnou schopnosťou poisťovne sa na účely tohto zákona rozumie jej schopnosť uhradiť v príslušnom objeme a čase záväzky vyplývajúce z uzavretých poistných zmlúv. Poisťovňa je povinná preukazovať platobnú schopnosť dozornému orgánu ročne, najneskôr do 31. marca nasledujúceho roka.

Podľa § 31a zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (v znení do 30.3.2008), poisťovňa a pobočka zahraničnej poisťovne sú povinné určiť výšku poistného na základe poistno-matematických metód tak, aby výška poistného zabezpečovala trvalú splniteľnosť všetkých ich záväzkov vrátane tvorby dostatočných technických rezerv a spôsobu ich umiestnenia.

Podľa § 67 zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (v znení do 30.3.2008), ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa však posudzujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 70a zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (v znení do 30.3.2008), poisťovne a pobočky zahraničnej poisťovne, ktoré vykonávali poisťovaciu činnosť podľa doterajších predpisov, sú povinné zosúladiť svoje právne pomery s ustanoveniami tohto zákona najneskôr do 30. apríla 2005 s výnimkou ustanovenia § 4 ods. 12 a § 31 ods. 8, s ktorými sú povinné tieto subjekty zosúladiť svoje právne pomery najneskôr do 20. marca 2007.

Žalobca sa v tomto konaní domáhal zaplataenia dlžného minulého poistného vo výške 14.108,- Sk (601,07 eur), ktoré mu mala žalovaná podľa správnych matematicko-poistných vzorcov celkovo zaplatiť, keďže správne mala platiť namiesto mesačného poistného vo výške 360,- Sk (11,94 eur) poistné v sume 531,- Sk (17,62 eur). Inak povedané, žalobca v konaní tvrdil, že došlo k zmene poistného, ktoré bolo dojednané v zmluve o poistení osôb č. 501020027 zo dňa 2.12.1996.

Súd už v rozsudku sp.zn. 17C/115/2011-330 zo dňa 16.10.2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/44/2013-431 zo dňa 14.11.2013, ktoré nadobudli právoplatnosť 30.1.2014, konštatoval, že účastníci sú zmluvou o poistení osôb č. 501020027 zo dňa 2.12.1996 viazaní, to zn. dojednanými zmluvnými podmienkami vrátane dojednaného poistného.

Podľa § 159 ods. 2 O.s.p. výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že rozsudok tunajšieho súdu sp.zn. 17C/115/2011-330 zo dňa 16.10.2012 je záväzný pre účastníkov aj pre súd, preto súd v tomto konaní nemohol dospieť k iným záverom než v uvedenom rozsudku.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalovaná ako poistník a poistená zároveň uzavrela dňa 30.1.1998 so žalobcom ako poistiteľom poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX produkt UDP-K, v ktorej boli dojednané: dátum začiatku poistenia 31.1.1998, dátum konca poistenia 31.1.2013, doba platenia poistného 10 rokov, poistná doba 15 rokov, mesačné poistné 241 Sk, poistná suma pre prípad smrti 35.000, pre prípad dožitia 52.846 Sk. V zmluve bolo uvedené, že pre toto poistenie platia ustanovenia Občianskeho zákonníka a Všeobecných poistných podmienok pre životné poistenie PČSP a.s. Košice. Podľa platobného kalendára pre poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, listov žalovanej zo 6.5.2008, 9.6.2008, 2.7.2008 a 17.7.2010 a listu žalobcu z 15.5.2008 s účinnosťou od 31.7.2001 bolo medzi účastníkmi dojednané mesačné poistné vo výške 360 eur, poistná suma pre prípad dožitia 66.325 Sk a poistná suma pre prípad smrti vo výške 45.000 Sk. Žalobca v konaní nepreukázal, že počas doby poistenia došlo k ďalšej zmene obsahu zmluvy a to pokiaľ ide o dojednanú výšku poistného.

Na základe uvedenej poistnej zmluvy vznikol medzi účastníkmi občianskoprávny vzťah. V zmysle stanoviska obchodného kolégia Najvyššieho súdu SR zo 16.12.2005 sp.zn. 1 Obpj 1/2005 charakter a účel poistného vzťahu vyjadruje predovšetkým § 788 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Poistná zmluva je dvojstranný právny úkon, ktorý uzatvára na jednej strane právnická osoba - poisťovateľ a na druhej strane fyzická alebo právnická osoba - poistník. Žalobkyňa ako poistník so žalovaným ako poisťovateľom dňa 30.1.1998 uzavreli poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom je poistenie osôb. Dôvodom uzavretia poistnej zmluvy je skutočnosť, že v budúcnosti vznikne náhodná, nepredvídaná udalosť v

zmluve bližšie špecifikovaná. Poistník sa poistnou zmluvou zaviazal platiť v zmluve dohodnuté poistné a poisťovateľ sa zaväzuje v prípade vzniku poistnej udalosti uskutočniť plnenie, na ktorom sa tieto dva subjekty zmluvne dohodli. Z obsahu posudzovaného právneho vzťahu medzi poisťovňou, právnickou osobou a poisteným, fyzickou osobou súd zistil, že obsahom daného právneho vzťahu je vzájomná dohoda účastníkov zmluvného vzťahu o životnom poistení v zmysle § 788 Občianskeho zákonníka, pri tvorbe obsahu záväzkovo-právneho vzťahu bez akejkoľvek regulácie verejným právom, a uzavrel, že ide o výlučne súkromno-právny vzťah. Z hľadiska typu poistnú zmluvu medzi účastníkmi súd posúdil ako spotrebiteľskú adhéznú zmluvu, vzhľadom na to, že obsah, výšku poistného plnenia a ani výšku poistného nemohla žalobkyňa v žalovaným vopred pripravenom návrhu na uzavretie zmluvy individuálne ovplyvniť, mohla sa len rozhodnúť, či navrhovanú poistnú zmluvu v takejto navrhovanej podobe uzavrie, alebo nie.

V konaní bolo tiež nesporne preukázané, že postavenie a činnosť žalovaného pri výkone poisťovníctva sú zo strany štátnych orgánov regulované normami verejného práva, predovšetkým zákonom č. 8/2008 Z.z. o poisťovníctve, zákonom č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska a zákonom č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom a na základe toho boli preukázané zásahy štátu do podnikateľskej činnosti žalovaného od počiatku podnikania schválením matematického vzorca v rámci obchodného plánu poisťovacej činnosti poisťovne MF SR (č.j. 52/1024/1995 zo dňa 30.5.1995), previerkou činnosti žalovaného orgánom dozoru MF SR (dňa 31.7.1999) pričom neboli zistené žiadne závažné nedostatky, kontrolou Úradu pre finančný trh Slovenskej republiky (od 18.2.2003) ako nastupujúcim orgánom po MF SR, kedy boli zistené nedostatky v oblasti účtovníctva či formálneho výkazníctva, ďalej dohľadom vykonaným NBS, ako nastupujúcim orgánom dohľadu nad kapitálovým trhom a poisťovníctvom po Úrade pre finančný trh Slovenskej republiky (v období od 30.4.2007 do 21.2.2008, Protokol č.ODO-12990/2007 z 29.10.2007), kedy bolo zistené, že "kalkulačné vzorce uvedené v Poistno-matematických modeloch produktov životného poistenia nie sú v súlade s poistno-matematickými metódami na výpočet poistného a technických rezerv a nezohľadňujú všetky záväzky voči poisteným, ktoré sa PČSP (žalovaný) zaväzuje plniť v prípade vzniku poistnej udalosti, pričom najkritickejšie produkty boli UDP-K a Kapitál, nakoľko problémom bolo nízke, kalkulované poistné počítané pri poistnej sadzbe UDP-K z poistnej sumy na smrť namiesto z poistnej sumy na dožitie a v neposlednom rade aj oznámenie o určení lehôt na odstránenie nedostatkov.

Žalobca nepreukázal, že správnym rozhodnutím mu mala byť uložená povinnosť zrušiť alebo zmeniť už uzatvorené súkromnoprávne zmluvy. Rozhodnutím dohliadacieho orgánu mu mohla byť uložená iba povinnosť vytvoriť dodatočné technické, či iné finančné rezervy pre krytie rizík z týchto produktov. Týmto neobstojí ani tvrdenie žalovaného, že zotrvávanie v pôvodne uzatvorenej zmluve by malo viesť k rozporu s kogentnými právnymi predpismi. Účel právnych predpisov, ktorými sa určujú povinné technické, kapitálové a iné rezervy povinne vytvárané poisťovňou je zabezpečenie fungovania poistného systému a nie zákaz uzatvárania poistných zmlúv s určitým obsahom. Zásada odlišnosti verejno-právnej a súkromno-právnej úrovne je napríklad upravená v § 3 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého platnosť právneho úkonu nie je dotknutá tým, že sa určitej osobe zakázalo podnikat' alebo že určitá osoba nemá oprávnenie na podnikanie aj v § 27 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa (platného v čase uzavretia zmluvy), podľa ktorého povinnosti predávajúcich, výrobcov, dovozcov alebo dodávateľov majú aj osoby, ktoré prevádzkujú činnosti uvedené v § 2 ods. 1 písm. b) až e) bez príslušného oprávnenia. Žalobca presviedčal, že ak súkromnoprávny vzťah pozostáva z elementov závislých na tretej autorite, potom je nepriamo na nej závislý. Avšak nie všetky súčasti takého súkromnoprávneho vzťahu sú určované verejným právom (napr. už samotné rozhodnutie vstúpiť doň je absolútne nezávislé na verejnoprávnej ingerencii). Z uvedeného vyplýva záver, že žalobca bol povinný zjednať nápravu v kalkulačných vzorcoch uvedených v Poistno-matematických modeloch produktov životného poistenia v zmysle novej zákonnej úpravy zákona o poisťovníctve a v zmysle konkrétnych záverov a v lehotách určených dohliadajúcim štátnym orgánom NBS a pod hrozbou vysokých pokút, avšak nepreukázal, že táto náprava sa mala dotknúť už uzavretých poistných zmlúv, takýto - žalovaným uvádzaný výklad ani nevyplýva z protokolu samotného dohliadajúceho orgánu (Podľa vyjadrení NBS v obdobnom prípade, žalobcovi neuložila povinnosť zmeniť už existujúce zmluvy v neprospech klientov), ide o účelový výklad žalobcu na daný prípad. Na základe takto zisteného skutkového stavu nemožno konštatovať zásahy verejno-právnej regulácie štátneho kontrolného orgánu do súkromno-právneho záväzkového vzťahu podnikateľa a jeho klienta, čo nemôže viesť k prenosu alebo deleniu zodpovednosti za prípadné nesprávne rozhodnutia štátnych orgánov alebo za prípadne nesprávne rozhodnutia podnikateľa na konečného odberateľa v súkromno-právnom vzťahu, a ani k modifikácii obsahu súkromno-právnej

zmluvy, či k možnosti jednostranne zmeniť alebo zrušiť súkromno-právny vzťah. Žalovaná, ktorá nie je v žiadnom zmluvnom vzťahu z NBS, nemôže znášať následky sporov medzi žalovaným a dohliadajúcimi orgánmi, ani si uplatniť žiaden nárok voči NBS. Prípadnú škodu takto vzniknutú nemožno prenášať na spotrebiteľov. Nesplnenie si povinností pri výpočte technických rezerv alebo iná chyba pri výpočte, či nenaplnenie miery solventnosti môže byť iba porušením verejnoprávnych noriem, ktoré ale nemôžu mať priamy vplyv na platnosť a obsah súkromnoprávných - poisťných zmlúv.

Žalovaný sa v konaní snažil vzbudiť dojem, že cena poistenia (poistné) bola určená tretím subjektom - Ministerstvom financií SR v roku 1995. V zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 zákona č. 24/1991 Zb. na podnikanie poisťovne udeľuje povolenie na základe žiadosti orgán dozoru nad poisťovníctvom na základe žiadosti. Ustanovenie § 11 predmetného zákona ďalej uvádza náležitosti žiadosti. Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 24/1991 Zb. zákona o poisťovníctve platného a účinného v rozhodnom čase, súčasťou obchodného plánu činnosti poisťovne, ktorá bude vykonávať poistenie pre prípad smrti alebo dožitia (životné poistenie), sú tiež údaje o sadzbách poistného vrátane ich kalkulácie, tabuľky pravdepodobnosti, z ktorých vychádza kalkulácia a veľkosť úrokovej sadzby. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že jediným subjektom, ktorý navrhol cenu poistného a teda cenu poistenia, ktorý ju zapracoval do svojho obchodného plánu vrátane všetkých kalkulácií s tým spojenými a určením pravdepodobnosti, bol žalovaný, a nie tretí subjekt. Ministerstvo financií bolo len subjektom, ktorý na podklade úplnej žiadosti žalovaného, ktorá obsahovala všetky zákonné náležitosti vrátane ceny poistenia, vydal povolenie na podnikanie v oblasti poisťovníctva pre žalovaného. Na podklade takéhoto konania dozorného orgánu, ale nie je možné uzavrieť, že by cena poistenia bola cenou určenou treťou osobou.

Žalovaná v odpovediach na listy žalobcu jednoznačne prejavila svoj záujem zotrvať v právnom záväzku so žalovaným v takom rozsahu a za takých podmienok, ako bol medzi nimi riadne uzavretý, čomu bez pochybnosti porozumel aj žalobca, preto sa snažil ich právny vzťah založený poisťnou zmluvou skončiť. Skutočnosť, že žalovaný až dodatočne, po uzavretí poisťnej zmluvy zistil, že výšku poistného vypočítal a navrhol nesprávne, v rozpore s poisťno-matematickými normami alebo metódami, je irelevantná. Poistná zmluva je svojím charakterom spotrebiteľskou zmluvou. Poistený teda nemá reálnu možnosť ovplyvňovať jej obsah a je nútený akceptovať návrh poisťovne, ako aj všeobecné poistné podmienky v tom rozsahu, ako sú mu zo strany poisťovne predložené. Pokiaľ by aj bolo preukázané, že orgán štátu, ktorý schvaľoval konkrétne vzorce produktov, je zodpovedný za dôsledky spôsobené nesprávnou kalkuláciou, pre žalobcu by to neznamenalo zánik nároku zo zmluvy, ktorou je viazaný, alebo zmenu dojednaných podmienok v jeho prospech, ale vznik jeho nároku voči štátu na náhradu škody (vzniknutej po splnení jeho záväzkoch voči poisťníkovi), resp. ušlého zisku, čo však nebolo predmetom tohto konania. Súd má jednoznačne za to, že žalobca je povinný aj napriek výsledkom kontroly orgánu dohľadu a tvrdenej nemožnosti plnenia zotrvať v poisťnom vzťahu so žalovanou za podmienok, aké boli dohodnuté, čo nepochybne je plne v súlade so základnými princípmi právnej istoty (zásadou pacta sunt servanda). Ak aj bolo žalobcovi uložené orgánom dohľadu zjednať nápravu ohľadom kalkulačných vzorcov produktu UDP-K v zmysle novej právnej úpravy zákona o poisťovníctve pod hrozbou uloženia možných sankcií, toto sa nemalo dotknúť uzavretých poisťných zmlúv. Nevyplýva to z textu Protokolu NBS, ide len o účelový výklad žalobcu.

Podstatnou skutočnosťou pre rozhodnutie v predmetnej veci je, že zmluvný vzťah založený medzi účastníkmi konania zmluvou o poistení vznikol dňa 2.12.1996, teda v čase kedy ust. § 31a zák. č. 95/2002 Z.z. ešte nebolo účinné. K základným znakom právneho štátu patrí požiadavka (princíp) právnej istoty a ochrany dôvery občanov v právny poriadok. Súčasťou tohto princípu je i zákaz spätného pôsobenia právnych predpisov, resp. ich ustanovení. Retroaktivita je spätným pôsobením neskoršej právnej normy do minulosti. V zásade právne normy pôsobia a majú pôsobiť do budúcnosti a nie do minulosti. Princíp, že právne normy pôsobia v zásade do budúcnosti a nie do minulosti, to znamená princíp aretroaktivity ovláda oblasť verejného aj súkromného práva. Uvedený princíp vychádza zo zásady, že kto konal s dôverou v určitý zákon, nemá byť v svojej dôvere sklamaný. Princíp aretroaktivity sa dotýka aj právnych úkonov a individuálnych právnych aktov, ktoré vznikli na základe skoršieho zákona. Tieto právne úkony a individuálne právne akty musí rešpektovať neskorší zákon. Aj v danom prípade bolo potrebné vec posúdiť podľa všeobecne platných pravidiel a zásad upravujúcich vzťah starého a nového predpisu, ktoré spočívajú v nutnosti ochrany nadobudnutých práv a nepripúšťajú, aby sa právne vzťahy a nároky z nich, ktoré vznikli podľa starého práva, posudzovali podľa nového práva. S prihliadnutím na vyššie uvedený princíp dospel súd k záveru, že napriek tomu, že po uzavretí zmluvy o poistení došlo k zmene právnej úpravy, ktorá sa dotkla spôsobu výpočtu poistného poisťovateľom,

nie je prípustné, aby táto skutočnosť ovplyvnila obsah predtým riadne a platne uzavretej zmluvy medzi účastníkmi konania. Keďže žalovaná žalobcom v r. 2008 navrhnuté alternatívne riešenia zmeny obsahu poistnej zmluvy neakceptovala, t.j. jeho návrh na zmenu pôvodne uzavretej zmluvy neprijala, účastníci konania sú viazaní svojimi prejavmi vôle obsiahnutými v poistnej zmluve zo dňa 2.12.1996 a jej (riadne uzatvorených) dodatkoch.

Súd dodáva, že hrozbu finančnej podnikateľskej straty v prípade zotrvania žalovaným v poistných zmluvách s poistenými za podmienok, ako boli dohodnuté pred novelou zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve (§ 31a vložený zákonom č. 186/2004 Z.z. do zákona č. 95/2002 Z.z. s účinnosťou od 15.4.2004) u žalobcu nie je možné považovať za záujem chránený zákonom, ktorý by odôvodňoval jeho protiprávne konanie spočívajúce v jednostrannej zmene alebo ukončení zmluvného vzťahu a ktoré by ho bolo možné charakterizovať ako konanie v krajnej núdzi, a teda toto konanie nemôže požívať zákonnú ochranu v zmysle § 418 ods.1 Občianskeho zákonníka. V danom prípade nemožno konštatovať ani to, že by uzavretie predmetnej poistnej zmluvy bolo neplatné pre chyby v počítaní, nakoľko význam týchto úkonov bol pre obe strany nepochybný. To, že žalobca uviedol matematicky chybné sumy poistných plnení, nemožno chápať a vykladať ako chybu v počítaní. Dojednaná výška poistných súm bola jasne žalobcom uvedená a daná a nepochybne bola i jedným z určujúcich činiteľov, ktoré žalovanú viedli k uzavretiu tejto zmluvy so žalobcom. Zmena zmluvy je prípustná iba za podmienok ustanovených v hypotéze tej ktorej právnej normy.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Ak tomuto kritériu zmluvná podmienka nevyhovuje, prieči sa dobrým mravom. V zmysle nálezu Ústavného súdu ČR zo 7.5.2009 sp. zn. I. ÚS 523/07 súlad obsahu právneho úkonu s dobrými mravmi musí byť posudzovaný vždy, bez ohľadu na to, či bol výsledkom slobodného dojednaní medzi účastníkmi zmluvy. Tvrdenie žalobcu, že plnenie pôvodne dohodnutého poistného je v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko ho zaväzuje k povinnosti, ktorá je oproti jeho právam nezaslúžená, neadekvátna a nevyvážená je nedôvodné. Práve naopak, s ohľadom na základný princíp zmluvného práva "pacta sunt servanda - zmluvy sa musia dodržiavať" vyplývajúci z čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, na princíp rovnosti strán záväzkového právneho vzťahu, na platné zásady právneho štátu (zákaz retroaktivity, právnu istotu v zmluvných vzťahoch), na zásadu odlišnosti verejno-právnej a súkromno-právnej regulácie právnych vzťahov ako aj na základe predchádzajúcich právnych záverov súdu súd dospel k záveru, že plnenie z predmetnej poistnej zmluvy tak, ako bolo dohodnuté, neodporuje dobrým mravom zakotveným v ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Naopak, práve žalobca používal v zmysle zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nekalé obchodné praktiky, ak uvádzal vecne nesprávne informácie (ohľadne nemožnosti pokračovania v poistení a možnosti jednostranného ukončenia poistného vzťahu z jeho strany, v dôsledku čoho bol spôsobilý uviesť žalobkyňu do omylu a spôsobiť, že prijme rozhodnutie, ktoré by ináč nikdy neprijala) a používal praktiky v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti (zanedbaním, resp. nespĺnením si povinností pri výpočte technických rezerv, chybou pri výpočte, prípadne nenaplnením miery solventnosti). Súd dodáva, že podľa § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, platného v čase uzavretia predmetnej poistnej zmluvy, nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnané údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok. Tu súd považuje za potrebné poznamenať, že žalobcu nikto nenútil navrhnúť také sumy poistného, ako vo svojich zmluvách, či podnikateľských stratégiách navrhol, a ktoré boli nepochybne jedným z rozhodujúcich faktorov vedúcich spotrebiteľov k uzavretiu zmluvy so žalobcom. Naopak, žalobca podcenil tvorbu dodatočných technických či iných finančných rezerv pre krytie rizík zo svojich produktov, za čo odmieta niesť podnikateľské riziko. Plnenie si zmluvných povinností voči spotrebiteľom zo strany podnikateľa nemožno považovať za odporujúce dobrým mravom.

Pokiaľ ide o možnosť posúdenia vzťahu účastníkov v zmysle ustanovení Princípov európskeho zmluvného práva, ktoré žalovaný súdu v konaní predložil, k tomu súd uvádza, že samotný Článok 1:101 ods. 3 Princípov vymenúva spôsoby resp. možnosti aplikácie Princípov a to v prípade ak si zmluvné strany dojednali pre spravovanie ich zmluvy všeobecné právne zásady alebo obdobné pravidlá, alebo si nezvolili žiadny právny poriadok pre spravovanie ich zmluvy. Zo znenia predmetnej poistnej zmluvy je zrejmé, že zmluvné strany tejto poistnej zmluvy si jasne zvolili právny poriadok aj právne normy, ktoré

spravujú túto poisťnú zmluvu, strany sa nedohodli na použití všeobecných právnych zásad ani iných obdobných pravidiel a rovnako ani na začlenení týchto Princípov resp. na spravovaní zmluvy týmito Princípami. Z vyššie uvedeného je zjavné, že v súlade so samotnými Princípami európskeho zmluvného práva je ich aplikácia na poisťnú zmluvu uzatvorenú medzi účastníkmi vylúčená. Predmetné Princípy zatiaľ neboli prijaté ako všeobecne záväzný právny akt EÚ, preto nie je dôvod posudzovať vzťah účastníkov podľa ich ustanovení.

Vzhľadom na vyššie uvedené závery súd konštatoval, že žalobca v konaní nepreukázal, že spôsobom predpokladaným zákonom došlo k zmene záväzkovo-právneho vzťahu založeného medzi účastníkmi konania zmluvou o poistení osôb č. XXXXXXXXXX zo dňa 2.12.1996, osobitne vo výške poisťného zo sumy 360 Sk (11,94 eur) na sumu 531 Sk (17,62 eur), v dôsledku ktorej by žalovaná žalobcovi dlžila minulé poisťné vo výške 14.108,- Sk (601,07 eur), preto žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietol.

Podľa § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal, v spojení s § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p., podľa ktorého ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy .

Neúspešný žalobca nemá právo na náhradu trov konania. Naopak, je povinný nahradiť účelne vynaložené trovy konania úspešnej žalovanej. Tie pozostávajú z trov právneho zastúpenia vyčíslených podľa § 10 ods. 1, § 13a ods. 1 písm. d), § 16 ods. 3 a § 1 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb za 1 úkon právnej služby (účasť na pojednávaní 22.9.2015) vo výške 39,84 eur + režijný paušál 8,39 eur.

Podľa § 11 ods. 1 písm. b) vyhl. základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu ak klientom je spotrebiteľ a ide o zastupovanie v spore zo spotrebiteľskej zmluvy. Podľa ods. 2 ustanovenie odseku 1 písm. b) sa nepoužije, ak bol klient v spore zo spotrebiteľskej zmluvy či i len čiastočne úspešný. Vzhľadom na úspech žalovanej v konaní súd pre zistenie základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal z ust. § 10 ods. 1 vyhl.

O povinnosti žalobcu nahradiť žalovanej trovy konania v celkovej výške 48,23 eur na účet jej právneho zástupcu súd rozhodol v súlade s ust. § 149 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého ak advokát zastupoval účastníka, ktorému bola prisúdená náhrada trov konania, je ten, ktorému bola uložená náhrada týchto trov, povinný zaplatiť ju advokátovi.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd, v 2 písomných vyhotoveniach.

V zmysle § 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, a akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

V zmysle § 205 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.